בעזהשי"ת

גליון

דרך אמונה

פנינים יקרים על פרשת השבוע
מלוקט משיחותיו של
הרה"צ רבי
מאיר איתמר רוזנבוים
שליט"א

תולדות

גליון תקי"א

לשמיעת השיעורים בכל שבוע
על הטלפון נא להתקשר
למערכת 'דרך אמונה'

בארה"ב 718.298.3717 ולהקיש 1

בארץ ישראל (מספר טעל.חדש) 079.704.0017 ולהקיש 1

בענגלאנד (מספר טעל.חדש) 03.33015.0717 ולהקיש 1

מכון 'דרך אמונה'

הרוצה לקבל את הגליון בכל שבוע באימייל
נא לשלוח אימייל לאדרעסס 3875060@gmail.com
ולכתוב שם המבקש ואימייל אדרעסס שלו .ואי"ה נוסיפו לרשימת המקבלים

להארות והערות יכולים להתקשר לאחד ממספרי הטעלפון של מערכת דרך אמונה הנ"ל
ולהשאיר הודעה על מספר 9 ובלי"נ נתקשר בחזרה אי"ה

תולדות

ב' מיני שמחות ❁ המטבע הוכיח שיצחק בנו של אברהם ❁ פעל בתפילתו שהקב"ה יתפלל ❁ מעשה נפלא בענין פקידת עקרה ❁ אפילו פחותים מבנ"י טובים בפנימיותם ❁ גדול הנהנה מיגיע כפו ❁ אוהבו בפניו כדי לקרבו ❁ אוהבו כדי לעורר רחמים על בנ"י ❁ צדקה דומה לזריעה ❁ עבודת ה' בשמחה ❁ הברכות יחולו על בני ישראל תמיד ❁ יצחק רצה שיעקב יקבל גם ברכות של עשו ❁ ויתן לך לפזר צדקה, וללמד עם אחרים ❁ התברך בזכות הבטחון ❁ שכרו של הבוטח אינו פוסק לעולם ❁ העושר והכבוד מלפניך ❁ בטחון אפילו בשעת הסתרה ❁ יש בחירה במצות אמונה ❁ יראת אלקים - ולא לפחד משום דבר ❁ עשירות מחמת מיעוט הוצאות ❁ אמונה בצדיקי הדור

וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד וגו' (כה, יט).

ב' מיני שמחות

פי' רש"י, יעקב ועשו הנאמרים בפרשה. הרה"ק ר' אברהם יעקב מסאדיגורא זי"ע (מובא בספר נר ישראל) **אמר בביאור הענין, כי יש ב' מיני שמחה, יש שמחה המנוצלת לעבודת ה', כמו שכתוב** (תהלים ק, ב) **'עבדו את ה' בשמחה', ויש שמחה שהיא ח"ו להיפך, כמו שכתוב** (קהלת ב, ב) **'ולשמחה מה זו עושה'. וכידוע 'יצחק' הוא לשון שמחה. וזהו שכתב רש"י, 'ואלה תולדות יצחק', פי' שמידת השמחה יש לה תולדות, אמנם בחינת השמחה מתחלקת לתרתי, 'יעקב ועשו האמורים בפרשה', פי' שיש שמחה שהיא בבחינת יעקב, ויש שמחה שהיא בבחינת עשו, וב' שמחות אלו אמורים 'בפרשה' מלשון 'פרישה', היינו שאלו ב' מיני השמחות מובדלים ומופרשים זה מזה ולא קרב זה אל זה.**

המטבע הוכיח שיצחק בנו של אברהם

מסופר על המגיד מדובנא זצ"ל, שפעם ביקר בביתו של גביר אחד בשם יצחק שהיה קמצן גדול, וביקש ממנו שיתרום לצדקה, אבל לא עלתה בידו

למצוא מסילות בלבבו, לבסוף אמר לו המגיד: אם לא תתן לי מאומה, יחשדו בך הבריות שאתה ממזר! מיד שאל הגביר את המגיד לפשר הדברים, אמר לו המגיד מדובנא: בתחילת פרשת תולדות איתא ברש"י לפי שהיו ליצני הדור אומרים כי מאבימלך נתעברה שרה וכו', מה עשה הקב"ה?! צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, והעידו הכל 'אברהם הוליד את יצחק'.

ולכאורה נשאלת השאלה, מה עם האנשים הרבים שלא הכירו את אברהם פנים אל פנים?! **אלא** חז"ל אומרים (בבא קמא צז, ב עיי"ש ברש"י) שאברהם טבע מטבע, שעליו חקק את צורתו מצד אחד, ואת צורת יצחק מצד שני. וכך היו הכל רואים על ידי המטבע שקלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם.

והמשיך המגיד: במה דברים אמורים?! בשעה שיצחק מוציא מכיסו את המטבע, אבל אם יצחק קופץ את ידו ומסרב להראות את המטבע שברשותו, הרי הוא נותן מקום לחשוד שהוא ממזר ח"ו.

וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַה' לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הִוא וגו' (כה, כא).

פעל בתפילתו שהקב"ה יתפלל

בזרע קודש (בליקוטים) פי', שהפציר בתפילה עד שכביכול הקב"ה התפלל בשבילו, על דרך דאיתא בגמרא (ברכות ז, א) מנין שהקב"ה מתפלל, וזהו שנאמר 'ויעתר יצחק לה'', שפעל שהקב"ה יתפלל. וכל זה פעל על ידי אתערותא דלתתא שלו, ואז ירדה עליו אתערותא דלעילא, שנתן לו השי"ת שכל וחכמה איך להתפלל לפניו ית"ש כראוי, וזהו שנאמר 'ויעתר לו ה'', הקב"ה עשה אותו מתפלל.

מעשה נפלא בענין פקידת עקרה

בספר סיפורי צדיקים החדש (אות פט) כתב: החסיד הנכבד

ר' לייב מלעטיטשוב ז"ל (שהיה מלמד בבית הרה"ק בעל דגל מחנה אפרים זי"ע) סיפר מעשה נפלא, שפעם אחת ראה איך שבאו זוג אחד להרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזבוז זי"ע, וביקשוהו שיעורר עליהם רחמי שמים, ויברכם שהשי"ת יעזור להם להפקד בזש"ק, כי עברו כמה שנים מאז נישואיהם, ולא היה להם שום זרע, ונתנו לו קויטל על זה כנהוג עם כ"ה רובל כסף, שבזמן ההוא היה סך זה נתינה גדולה.

השיב להם הרבי ר' ברוך: שאין להם תקנה אלא גירושין, ופקד על הזוג להתגרש, ושלח אותם תיכף אל הרב דמתא לסדר להם גט כדת, הזוג הנ"ל לא רצו להתגרש כלל, אלא שלא יכלו לסרב לפקודת הרה"ק, והלכו אל הרב אב"ד להתגרש בשברון לב ובדאבון נפש, ר' לייב הנ"ל שראה דבר זה, תמה מאד, ובדעתו ומחשבתו הפליא והשתומם על הדבר הזה.

האשה קיבלה הגט מבעלה כדת, בערב חזרה האשה שנתגרשה מבעלה לבית הרבי ר' ברוך, ועמדה אחורי חלון חדרו מבחוץ, ובכתה בכי תמרורים מאין הפוגות עד שנמם כל לב השומעים, ר' לייב הנ"ל הלך לישן על משכבו בקלויז, ולא היה יכול לישן מגודל עגמת הנפש שהיה לו מעובדא זו.

לערך בשעת חצות נכנם הרה"ק אל הקלויז, ר' לייב הרגיש בכניסתו, ועשה את עצמו כישן, הרה"ק בא וישב סמוך למיטתו והקיצו, ושאל אותו: ר' לייב איר שלאפט?! (ר' לייב הנכם ישנים), השיבו ר' לייב: 'ניין, רבי איך שלאף ניט, איך קען ניט שלאפין' (לא רבי, איני ישן, ואיני יכול לישון), וזאת מגודל עגמת נפש מהגירושין של האשה, אמר לו הרה"ק: 'שטייט אויף, וועל איך אייך דערציילן' (קום ואספר לכם), תיכף קם ר' לייב ממשכבו, רחץ ידיו ולבש בגדיו, ובא ועמד לפני הרה"ק.

פתח הרה"ק ואמר לו: ידוע שכאשר שולחים נשמה מעולם העליון לעולם השפל הזה, הולכת עמה גם נשמה מהסט"א

להיות לה לזיווג, עם נשמת זכר הולכת נקיבה מהסט"א, ועם נשמת נקיבה הולך זכר מהסט"א, ועד עשיית השידוך סוברת הסט"א שהיא תהיה לזוג לנשמה זו, וכשמתחילים לדבר מהשידוך, אזי הסט"א עושה כל מיני השתדלות שיתבטל ולא יוגמר השידוך. וכאשר השדכן מדבר שקרים בענין השידוך, יש להסט"א מזה קורת רוח, שהשקרים שמדבר השדכן משמשים כמתנה להסט"א, ועל ידי זה מסירה הסט"א את ידיה מזיווג זה, וכשנזדמן לפעמים אשר השדכן אינו אומר שום דבר שקר בענין השידוך, **אני ערב בזה שלא יוגמר השידוך, מחמת אחיזת הסט"א.**

והנה בשעת החופה מקיפין עם הכלה את החתן שבע הקפות, כי הנוקבא מהסט"א כוחה תקיפה, ולא תפרד מנשמת הזכר שבקדושה, רק על ידי שבע הקפות שמקיפה הכלה סביב החתן. והזכר מסט"א שאינו תקיף כל כך כמו הנקיבה מהסט"א, נפרד רק בהקפה אחת, היינו במה שמקדשה בטבעת, וטבעת הקידושין מקיפה את אצבע הכלה, ועל ידי זה נפרדים הסט"א מזוג הלזה, כי על ידי הקידושין נעשה יחוד שם הוי"ה ב"ה, מה שאוחז החתן את טבעת הקידושין בה' אצבעות שלו, והכלה פושטת חמש אצבעות שלה לקבל הקידושין, וסך מנין האצבעות שלה ושלו הם עשרה, הרי יו"ד. ה' אצבעות שלו שאוחז בהן הטבעת ה', וה' אצבעות שלה בקבלת הטבעת ה', הרי שתי פעמים ה', פשיטת אצבעה לקבל הטבעת הרי וא"ו. הרי יחוד שלם שם הוי"ה ב"ה.

וסיים ואמר: בעת נשואי זוג הלזו שבאו היום לפני, לא נעשו ההקפות כראוי, לכן על ידי זה היתה שליטה להסט"א עליהם, ולא היו להם בנים עד עכשיו. על כן לכו ואמרו להמגורשת שלא תבכה עוד, אי"ה יום מחר 'וועל איך נעמין בא זיי אינטער פירינם' (אני אוליך אותם תחת החופה), שיחזור בעלה וישאנה, וכן הוה, למחרתו

שלחו אחר הרב דמתא לסדר להם קידושין מחדש, והרבי רבי ברוך היה השושבין שלהם, ובירך אותם, ונפקדו בזש"ק ובכל טוב.

וְאַחֲרֵי כֵן יָצָא אָחִיו וְיָדוֹ אֹחֶזֶת בַּעֲקֵב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וגו' (כה, כו).

אפילו פחותים מבנ"י טובים בפנימיותם

בישמח משה מפרש הרמז בפסוק זה, כי אף שרואים לפעמים מידות טובות בבני עשו, אבל כאשר נרד לסופן ועקבן, יראה הרואה כי אין בהם טוב אמיתי לכבודו ית"ש, אלא לגרמייהו הוא דעבדין (לטובת עצמם הם עושים). וההיפך בבני יעקב, אף הגרוע שבהן, חוטא רק משום שיצרו תוקפו, אבל כשנרד לעומקו לסופו ולעקבו, ימצא בו טוב אמיתי, וזה אמת. וזהו שרמז הכתוב, 'וידו אוחזת בעקב עשו', דהיינו במקום שכלה עקבו של טובת עשו, שם מתחילה טובת בני יעקב אף לגרוע שבהן.

וַיָּאֲהַב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צַיִד בְּפִיו וגו' (כה, כח).

גדול הנהגה מיגיע כפו

בתרגום אונקלוס ביאר, ארי מצידיה הוה אכיל. בספר דברי שאול (מאדזיץ) מפרש, כי הדבר מוסב על עשו, שהיה נהנה מיגיע כפיו, וזהו לשון התרגום 'ומצידיה דיליה' פירוש משל עצמו הוה אכיל, ודבר זה מצא חן בעיני יצחק אביו, וכן עשה יעקב אח"כ אצל לבן, וכדאיתא במדרש תנחומא (ויצא יג) 'את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים', שהזהירו מהרע לו בזכות יגיע כפיו, עיי"ש.

אוהבו בפניו כדי לקרבו

איתא במדרש הגדול, 'ויאהב יצחק את עשו', וכי לא היה אבינו יצחק יודע במעשי עשיו שהם כעורים ומושחתים?! והכתוב אומר (תהלים קלט, כא) 'הלוא משנאיך ה' אשנא', ומפני מה אהבו?! אלא שהיה אוהבו בפניו בלבד, כדי לקרבו ולמשכו, שהרי קל וחומר, אם כשהוא אוהבו מעשיו מקלקלים, אילו שנאו ורחקו, על אחת כמה וכמה, ואמרו רבותינו (סוטה מז, א) לעולם תהא ימין מקרבת ושמאל דוחה.

אוהבו כדי לעודד רחמים על בניו

בספר דברי צדיקים כתב בענין זה, הלא כמו זר נחשב אהבתו לעשו הרשע?! ומבאר בהקדם דקדוק בלשון הכתוב, דלא כתיב ששנא יצחק את יעקב ח"ו, רק שהיה אוהב את עשיו, אלא בוודאי היתה כוונתו לטובה, דלפעמים יוצאים ישראל מגדר התורה, וראוי לענוש אותם ח"ו, לכן השכיל יצחק לאהוב את עשו, ובזה מעורר רחמים על בני ישראל, דאף שעשו הרשע עשה כל התועבות, אהבו בעבור מצוה אחת שעושה שמביא ציד לפיו, כל שכן שראוי להקב"ה לאהוב את בני יעקב, שעכ"פ טובים הם מעשו.

נתבאר לנו מזה, שיצחק אבינו הכיר וידע שעשו הוא רשע גדול, אבל מחמת מצוה אחת שעשה 'כי ציד בפיו', שהביא לו את אוכלו, ע"כ קנה עולמו ליטול ברכות מיצחק אבינו, ומכאן למדנו יסוד גדול, שכל שכן כל איש ישראל, אפילו שאינו מקיים כל המצוות כראוי, מ"מ קונה עולמו בשכר המצוות אשר סיגל לנפשו.

בענין זה ראיתי מעשה נפלא בספר סיפורי צדיקים החדש (אות כ) שהרה"ק רבי אהרן מקארלין זי"ע למד באיזו מסכתא, ונתקשה באיזו סוגיא, ונצטער מאוד ועגמה נפשו לבוא לעומק המכוון בהבנת הענין, והתפלל במחשבתו להשי"ת שיאיר עיניו בהבנת הענין, והסתכל הרבה בסוגיא זו, ופתאום נכנס לחדרו בעל עגלה אחד שכבר מת מקודם,

ונתגלה אליו מעלמא דקשוט, והרה"ק היה מכירו היטב, והבעל עגלה הושיט לו מכתב ונתן לו, ופתח הרה"ק את המכתב וראה שנכתב שם הבנת הפשט של הסוגיא אשר נתקשה בה בהשכל ובטוב טעם ודעת.

שאלו הרה"ק: איך הוא מצבו בעולם העליון?! השיב הבעל עגלה: כי טוב לו שם מאוד, שיחדו לו חדר אחד גדול ומהודר ביופי, והוא לבדו יושב שם, ובאשר צריכים לשלוח איזה שליחות לעולם הזה, הרי הוא מעביר את השליחות, רק דבר זה לא טוב לו, שיושב לבדו בחדר ואין אחר עמו, שאל אותו הרה"ק: במה זכית לזה?! הלא אני מכירך לאיש פשוט מאוד, השיב לו הבעל עגלה: האמת היא כן, רק בשביל דבר אחד זכיתי לזה.

פעם אחת נסעתי עם עגלתי דרך יער אחד, וראיתי יהודי תלוי על אילן, ועוד נשמתו בקרבו שעדיין לא נחנק, וצעק במר נפשו שיבואו להצילו, בראותי זאת נכמרו רחמי עליו, וירדתי מעגלתי וחתכתי בסכיני את החבל שהיה תלוי בצווארו, והצלתי אותו ממות, ועי"ז זכיתי בעולם העליון שלא ידונו אותי בגיהנם, והכניסו אותי בחדר זה שאשב שם לבדי.

ואמר הרה"ק מקארלין, שבמעשה זה נתיישב לו מאמר הגמרא (עבודה זרה י, ב) יש קונה עולמו בשעה אחת, דקשה על דקדוק הלשון 'עולמו', דהוה ליה למימר יש קונה 'עולם הבא', כמורגל לשון זה בכל הש"ס, מהו לשון 'עולמו'?! אבל עתה נתיישב לו דקדוק לשון זה, שהרי הבעל עגלה היה איש פשוט מאוד, ואין מגיע לו עולם הבא, כי לא היו לו מעשים טובים, רק מצאו דבר אחד טוב שהציל נפש אחת מישראל, ונתנו לו בעולם העליון את 'עולמו' חלק אחד מועט, שזהו עולמו שהיה מגיע לו, אשר קנהו בשעה אחת.

וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִוא וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וגו' (כו, יב).

צדקה דומה לזריעה

איתא במדרש (ילקוט רמז י"ח) אין זריעה אלא צדקה. בספר אפריון מבאר הטעם שהצדקה מכונה בשם 'זריעה', כי הנה ידוע ומפורסם אצל עובדי אדמה, שמכל גרגיר תבואה עולים כמה שבלים, ובכל שבולת ושבולת נמצאים כעשרים גרגרים. ולפי זה היה מן הראוי שמקב חטים יצמחו ויעלו כשיעור מאה קבים ויותר, ואמנם רואים אנו שאין הדבר כן, ואינו גדל אלא כשיעור עשרה קבים. והטעם בזה הוא, לפי שאין כל גרגר וגרגר מצליח לצמוח, ורובם כלו ואבדו בתוך האדמה, ורק מיעוטא דמיעוטא הם המצמיחים, ומהם נושא הזורע אלומותיו. וגם נתינת הצדקה דומה לזה, כי אף שיש הרבה עניים שאינם מהוגנים, ואולי אין מקבלים עליהם שכר (ע' בבא קמא טז, ב), אמנם אף אם רק מיעוטא דמיעוטא טובים הם, ומעט צדקה מגיע לידי העניים ההגונים, בזכותם יטול שכר הרבה.

וַיֹּאמֶר הִנֵּה וגו' זָקַנְתִּי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי (כז, ב).

עבודת ה' בשמחה

באגרא דכלה מדקדק על אומרו 'לא ידעתי' שהוא לשון עבר, דהיה לו לומר 'לא אדע' לשון הוה?! ומבאר, דהנה כאשר רצה יצחק לברכו, ציוה להביא לעצמו מאכל לאכול ולשתות מעדנים ומטעמים, ולכאורה מה ענין זה לברכות?!

ומסביר, כי הצדיקים הגדולים שכל עבודתם להבורא ית' בשמחה ובטוב לבב, ובפרט

כשרוצים שתשרה עליהם רוח הקודש, אזי מטיבים את לבם בשמחה ובטוב לבב, כי העצבות דבר מגונה בעיניהם ומונע העבודה ורוח הקודש.

וזה ענין סעודת מצוה וסעודות שתלמידי חכמים מסובין בהן, שעל ידי התענוג הגשמי מטיבין את לבם לרוח הקודש.

וזה מה שאמרו חז"ל (ברכות ה, א) לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, נצחו מוטב, ואם לאו יעסוק בתורה וכו' ואם לאו יזכיר לו יום המיתה, ולכאורה אם הזכרת יום המיתה הוא רפואה בדוקה יותר מקריאת שמע ותורה, מדוע לא יזכיר לו תיכף יום המיתה וינצל מכל רע?!

אך הוא בוודאי שאינו מן הראוי לעורר יראה פחותה הלזו המביאה לידי עצבות, אם לא על צד ההכרח, כאשר יראה שאין עוזר לו שום עצה אחרת נגד היצר הרע, דאז מוטב לו לבוא לידי עצבות, ולא יעבור על התורה לשמוע לעצת היצר הרע, אבל כל זמן שיש באפשרותו לעמוד נגד יצר הרע באיזה תחבולה אחרת, ירחיק את עצמו מיראת העונש ומזכרון יום המיתה, בכדי שלא יבוא לידי עצבות, כי על ידי זה ירע לבבו ולא יעבוד את השי"ת בשמחה ותסתלק ממנו רוח הקודש.

והגם שהיראה הפחותה הלז נצרכת מאוד לשפלי מצב, אשר אין להם יד ושם בגדולות ונפלאות עבודתו ית"ש, אבל לגדולי הערך היא יראה פחותה מאוד, כמבואר בזוהר (בראשית יא, ב) אית יראה ואית יראה וכו', עיי"ש.

והנה יצחק אבינו מדתו מדת היראה, אך היה מתנהג תמיד ביראת הרוממות הבאה מתוך שמחה, ומעולם לא עלתה על דעתו יראת העונש. ולזה כאן כשרצה שתשרה עליו השכינה ורוח הקודש, כדי לברך ברוח קדשו את אשר גזר הבורא שראוי לברכות, צוה לעשות לו מטעמים לשמח את לבבו, כדי שתשרה עליו רוח הקודש.

ובזה נבא אל הכוונה, שיצחק רצה לומר לבנו ענין זה, היות שרוצה לברכו, ובהכרח שיהיה הדבר מתוך שמחה, על כן יעשה לו מטעמים. ובכדי שלא יקשה לו הדבר הלא מדתו מדת היראה, ושמחה מה זו עושה?! על כן הקדים והודיעו, שמעולם שמר את עצמו מן היראה הפחותה, ואמר הלא תראה 'הנה נא זקנתי' ואף על פי כן עדיין 'לא ידעתי יום מותי', שמעולם לא עלתה בידיעתי ומחשבתי הזכרת יום המיתה שהיא יראה פחותה, אלא אני מתנהג ביראת הרוממות הבאה מתוך שמחה של מצוה ורוחב לב.

וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל יַעֲקֹב בְּנָהּ לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת אָבִיךָ וגו' עֲשָׂו אָחִיךָ לֵאמֹר (כז, ו).

הברכות יחולו על בני ישראל תמיד

בספר בית יעקב מדקדק על אומרו 'ב' פעמים תיבת 'לאמר'?! וכתב ונראה על פי אשר שמעתי בשם מורי הרה"ק מוואַרקי זי"ע על מה שהיה יצחק לברך רק את עשו, הגם שהוא הבכור, מכל מקום היה ראוי לברך את כל בניו, כמו שמצינו אצל יעקב אבינו (בראשית מט, כח) 'איש אשר כברכתו ברך אותם', ופי' רש"י, לכולם.

ואמר, כי מן השמים נסבה זאת, כי ברכת יצחק היתה לדורות, ואילו היה רצון יצחק מתחילה לברך את יעקב, היה מקום למדת הדין לקטרג ולומר שרק זרע בני ישראל אשר יהיו כיעקב, דהיינו הולכים בדרכו של יעקב אבינו, עליהם יחולו הברכות, לזאת מאת ה' היתה זאת שיהיה רצונו לברך את עשו, כי עתה אין מקום לבעל דין לחלוק, ויחולו הברכות על כל ישראל, כי עכ"פ טובים המה מעשו.

יצחק רצה שיעקב יקבל גם ברכות של עשו

בספר גאולת ישראל (יד) מביא בשם הרה"ק רבי פנחס

מקאריץ זי"ע, דלכאורה יפלא מדוע באמת רצה יצחק לברך את עשו הרשע, ולמה לא אמר ליעקב שיברכהו קודם מותו?!

אמנם באמת כוונת יצחק אבינו היתה אך ורק לטובת יעקב אבינו הצדיק ויוצאי חלציו אלו ישראל הקדושים, ולא לטובת עשו הרשע ח"ו, כי יודע היה יצחק אבינו מרשעתו של עשו הרשע, וכמאמר הכתוב (כו, לה) 'ותהיין מורת רוח ליצחק ולרבקה', ופירש רש"י שכל מעשיהם היו לעצבון ליצחק ולרבקה שהיו עובדים כוכבים ומזלות, וכן אמר הכתוב (כז, א) 'ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות', ופירש רש"י בעשנן של אלו, שהיו מעשנין ומקטירין לעכו"ם. נמצא שהיה יודע יצחק מגודל רשעתו של עשו הרשע, וכן ג"כ היה יודע מגודל צדקתו של יעקב אבינו.

ובאמת היתה עיקר כוונתו לברך את יעקב בכל טוב, אלא שמחמת שהיה עשו ג"כ בנו, רצה לברך אותו מעט, וכמו שעשה אברהם אבינו שנתן לבני פלגשיו הרשעים ג"כ מתנות, אמנם עיקר תמצית כוונתו היתה רק לברך את יעקב בכל טוב, ואף גם זאת היתה כוונתו שאפילו הברכות שיתן לעשו לא יהיה בהם ממש, אלא יחזרו ליעקב, ועל כן עשה בחכמה וקרא לעשו שיברך אותו תחלה.

ומבאר ענין זה בדרך משל, איש אחד היו לו שני בנים, אחד היה הולך בדרך הטוב והישר בעבדות הבורא ב"ה, ואחד היה רגיל להשתכר ביין, ויקרבו ימי אביהם למות, והיה לאביהם מעות מזומנים, וגם היה לו בית גדול שעושין בו יין שרף, עם הכלים השייכים למלאכה זו, ונתיישב אביהם בדעתו לחלק להם הירושה קודם מיתתו, וביום הנחילו את בניו את הירושה הזאת, נתן המעות המזומן לבנו הרע שהיה לו מדת השכרות, ולבנו הטוב לא נתן כי אם הבית הזה והכלים, ושאלוהו אנשי העיר: מפני מה עשית כך?! הלא היה ראוי ונכון שיהיה בהיפך, שהמעות המזומן תתן לבנך הטוב, כדי שיהיה לו במה לעשות משא ומתן, וגם

מחמת כמה בחינות טוב יותר מעות מזומן משוה כסף, ולבנך הרע תתן השוה כסף?!

אמר להם אביהם: לא כן כאשר דברתם, כי לא כמחשבותי מחשבותיכם, כי מה שנתתי לבני הרע את הירושה, הוא רק מחמת שאסור להעביר נחלה, וגם מחמת שלא יהיה ביניהם שנאה וקנאה, דבאמת רצוני ליתן את כל הירושה רק לבני הטוב, ועל כן עשיתי כך בכוונה, כדי שסוף סוף ישאר הכל ביד בני הטוב, ואפילו מה שנתתי לבני הרע יחזור ויבא לידי בני הטוב.

הלא בני הרע שקוע תמיד בשכרות, נמצא כי בני הטוב יעשה בבית זה ובכלים אשר נתתי לו יין שרף, ויבוא בני הרע ויקנה מאתו יי"ש בכסף מלא, כדי למלאות תאוות השכרות הבוערת בו, וכך במשך הימים יהיו גם כל המעות הללו תחת יד בני הטוב, והקרקע והכלים הרי הם בחזקתו מכבר, ונמצא שיהיה הכל בידו. אבל אם הייתי נותן לבני הרע את הבית הזה ואת כליו, אזי היתה נשארת ירושה זו בידו לצמיתות, כי תמיד היה מכין לעצמו את היין שרף, והיה לו די ספיקו למלאות תאות שכרותו.

וכמקרה הזה קרה כאן, כי יצחק אבינו בתחילה רצה לברך את עשו הרשע בכל הברכות אשר בירך את יעקב, דהיינו 'ויתן לך' וגו', ואת יעקב רצה לברך באלו הברכות שבירך את עשו, דהיינו 'משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל וגו' והיה כאשר תריד ופרקת עולו מעל צוארך', כי היה יצחק בטוח בעשו הרשע שבוודאי יעבור על התורה הקדושה, וזרעו הרשעים יהיו כיוצא בו, כי מעשה אבות ירשו בנים, נמצא שיעקב וזרעו הקדושים לא יהיו בשום זמן תחת ממשלת יד עשו הרשע, ואדרבה עשו יהיה תחת ממשלת יד יעקב, מחמת העונש שעבר על התורה הקדושה, ונמצא שהכל ישאר ביד יעקב, אמנם רבקה הצדיקת לא היתה יודעת מכוונת יצחק ושלחה את יעקב, ומאת ה' היתה זאת והיא נפלאת בעינינו.

וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹקִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וגו' (כז, כח).

ויתן לך לפזר צדקה, וללמד עם אחרים

פי' רש"י, 'ויתן לך', יתן ויחזור ויתן. ובספר דברי ישראל הקשה, דלכאורה יש להבין, וכי כלום חסר מבית המלך ליתן בפעם אחת די והותר?! אלא יש לומר, דהנה כתיב (משלי יא, כד) 'יש מפזר ונוסף עוד', פירושו כמה יותר שהוא מפזר ונותן לצדקה, 'ונוסף עוד' שכך מוסיפין לו יותר מן השמים, וזהו הביאור 'ויתן ויחזור ויתן', פי' שהקב"ה יתן לו, והוא יחזור ויתן לצדקה, וכן חוזר חלילה, הוא יתן לצדקה והקב"ה יחזור ויתן לו. וכן יש לומר שזהו הפירוש של 'הוי גביר לאחיך' היינו לפזר לאחיך לעניך.

וכן הוא גם כן בעושרה של תורה, כמו שאמרו חז"ל (אבות ב, ח) אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך, ופירש במדרש שמואל 'טובה' היינו התורה, וכוונת המשנה היא שאם למדת תורה הרבה אל תחזיק את התורה 'לעצמך' היינו לך לבדך, אלא צריך ללמוד וללמד לאחרים, עיי"ש. והיינו 'ויתן ויחזור ויתן' ללמד לאחרים וכן חוזר חלילה כנ"ל.

וזהו פירוש הכתוב ויתן לך האלקים 'מטל השמים' היינו עושרה של תורה, בבחינת 'טל' תורה (ע' ישעיה כו, יט וברש"י שם), 'ומשמני הארץ' היינו עושר העולם הזה, ובין בעושרה של תורה ובין בעושר עולם הזה, הברכה היא 'יתן ויחזור ויתן', הקב"ה יתן לו והוא יחזור ויתן לאחרים, וכן חוזר חלילה כמעין הנובע כנ"ל.

וַיֶּחֱרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדֹלָה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי אֵפוֹא הוּא הַצָּד צַיִד וגו' וְאֲבָרְכֵהוּ גַּם בָּרוּךְ יִהְיֶה (כז, לג).

התברך בזכות הבטחון

איתא במדרש תנחומא (סי"ג) 'ויחרד יצחק חרדה גדולה', זהו שאמר הכתוב (משלי כט, כה) 'חרדת אדם יתן מוקש ובוטח בה' ישוגב', חרדה שהחריד יעקב ליצחק ראוי היה שיקללנו, ומי גרם לו שברכו, 'בוטח בה' ישוגב'. למדנו מכאן שמחמת שהיה יעקב אבינו בוטח בה', זכה להתברך מיצחק אביו, שקיבל ברכה ולא קללה.

שכרו של הבוטח אינו פוסק לעולם

במדרש תהלים (מזמור קמו) דרשו חכמינו ז"ל במידת הבטחון על הפסוק (תהלים קמו, ד) 'תצא רוחו ישוב לאדמתו' וגו', משל למה הדבר דומה, לנאד שהוא נפוח ומלא רוח ועומד בארץ, והאדם שרואהו מתירא ממנו, שסבור הוא שיש בו ממש. מה עשה?! קרב אצלו וראהו שהוא נאד, ונגע בו ונפל ויצאה הרוח אשר בקרבו, אמר אותו האיש: וכי מזה הייתי מתירא?! הלא לא היה בו כלום, אלא שהרוח היא המעמדתו.

כך אמר הקב"ה: אין הבשר כלום, שנאמר (ישעיה מ, ו) 'כל הבשר חציר' וגו', וכן הוא אומר (איוב כה, ו) 'אף כי אנוש רמה' וגו', והבשר אינו עומד אלא על הרוח, יצאת הרוח מיד נעשה עפר. וכן הוא אומר 'תצא רוחו ישוב לאדמתו' וגו', כך אמר הקב"ה: אני בראתי את האדם הזה והוא עומד ומתגאה?! בא סנחריב הרשע ונתגאה וחרף וגדף ויצאת רוחו, מיד אבדו עשתנותיו. וכן פרעה, וכן המן, וכן כל רשעי עולם המחרפים ומגדפין והן רוח, יצאת רוחן, אבדו עשתנותיהן.

רצונכם פרקליט שהוא עומד לעולם?! בטחו בו בכל עת ואתם עומדים! שנאמר (תהלים קמו, ה) 'אשרי שא-ל יעקב בעזרו'

וגו'. אם אתם יודעים במי אתם בוטחים?! במי שעשה שמים וארץ! משמתחתי את השמים והרקעתי את הארץ שמא זו ממקומן?! כך מי שהוא בוטח בי, אין שכרו פוסק לעולם. לכך נאמר 'אשרי שא-ל יעקב בעזרו' וגו', מה כתיב אחריו 'עושה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בהם', מכאן אתה למד, כנגד כל הבריות שיש לו בארץ, כך יש לו בים, לכך נאמר 'את הים ואת כל אשר בם'.

העושר והכבוד מלפניך

בשיח שרפי קודש (ערך פרנסה אות יט) מסופר, פעם אחת בא לפני הרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא זי"ע רב אחד, שהרה"ק היה אוהבו מאוד, אותו רב שפך לפניו את לבו על גודל דחקות פרנסתו, היות שהוא משמש ברבנות בעיר קטנה, והדוחק הוא מאוד עד אין לשער, השיבו הרה"ק: מה אוכל לעשות לך?! תאמין לי, אם היה באפשרות לגנוב איזה דבר בשמים עבורך, הייתי עושה זאת, אך כתיב (דברי הימים-א כט, יב) והעושר והכבוד 'מלפניך', ואיך אוכל לגנוב משם איזה דבר?!

בענין זה ראיתי מספרים על הרה"ק ר' משה מרדכי מלעלוב זצ"ל, שבא לפניו איש אחד והתאונן על קושי פרנסתו, שאין בידו לפרנס את בני ביתו, ועל כן עלה בדעתו לשנות את מקומו ולנסוע לאמעריקא, וביקש לשמוע חוות דעתו בזה.

אמר לו האדמו"ר מלעלוב: אספר לך מעשה, בעיירה אחת היה רב תלמיד חכם גדול, שהיה שרוי במצב דחוק בלי פרוטה לפורטה, כי התגורר בעיירה קטנה, שמעטים היו תושביה היהודים, ומחמת עניותם לא יכלו לשלם שכירות גבוה.

באחד הימים נכנסו אליו שני גבירים והציעו לפניו שישמש להם בורר בדין תורה שיש ביניהם, אלא שהוסיפו ואמרו שאין עתם פנויה עכשיו לעסוק בבירור הענינים, ע"כ הצעתם הוא שהרב יאות לבוא לעירם, ושם

יתקיים בירור הענינים, וישלמו לו שכר טרחה מרובה, ואפילו נקבו בסכום גדול שיתנו לו, הרב שמע את הצעתם וענה להם: המתינו עד שאתפלל מנחה, ואז אענה לכם, לאחר תפילת מנחה חזר ואמר להם: לא, אינני נוסע, ומיד פנו והלכו לדרכם.

לאחר שהלכו התמרמרה הרבנית לפניו, למה לא הסכמת לנסוע עמהם, הלא היית יכול לקבל סכום הגון?! ומה ענין תפילת מנחה להחלטה זו?!

ענה לה בעלה הרב: כאשר עמדתי להתפלל מנחה והגעתי לברכת 'ברך עלינו את השנה הזאת לטובה', הרהרתי לנפשי, הלא מברכה זו משמע כי הקב"ה ישפיע עלי טובה וברכה, פרנסה וכל טוב, וכל השפע הרי נשפע מכסא כבודו, ולכאורה להגיע עד כסא הכבוד זהו מהלך של אלפי שנים, דהרי אמרו חז"ל כי מארץ לרקיע הוא מהלך של חמש מאות שנה, ומהרקיע יותר למעלה עוד מאות שנים, וכן הלאה, אלא שהקב"ה שולח השפעתו ממרחק רב בזמן קצר, דאצלו הכל כלא יחשב.

ואז אמרתי לעצמי: אם הקב"ה שולח השפעתו ממרחק כה רב, אינו מוכרח לשלוח לאותה עיירה דווקא של הגבירים, הרי יכול לשלוח השפע תיכף לתוך ביתי, ולמה לי לטרוח לנסוע עד לעירם, דאם הקב"ה ירצה לשלוח לי ברכה והשפעה, הרי ישלח אותם תיכף לתוך ביתי... ואכן כך היה, שאותם האנשים חזרו שוב, והסכימו להתדיין בביתו של הרב ובמקומו, בעבור הסכום הגבוה שהציעו מקודם.

ואותו יהודי כבר הבין בעצמו תשובתו של הרבי מלעלוב, שלא יסע למדינה רחוקה מחמת פרנסתו, כי פרנסתו של האדם תלויה בידי שמים, וכי היד ה' תקצר לשלוח לו פרנסה בעירו ומקומו?! דאם נגזר עליו מלמעלה לזכות בשפע, השפע ישיגהו בכל מקום שהוא, ואם לא נגזר עליו שפע לא יוכל להשיגו בשום מקום.

בטחון אפילו בשעת הסתרה

בדומה לזה כתב החפץ חיים בספרו שמירת הלשון (שער התבונה פרק י): **ובאמת כאשר** יתבונן האדם, צריך להתבושש ולהיכלם איך לא נבטח בה'.

ואקדים מה שבארתי בכתוב (ישעיה כו ד) 'בטחו בה' עדי עד כי בי-ה ה' צור עולמים', הלשון 'עדי עד' בא להורות לנו, שאף בזמנינו שאנו רואים קצת הסתר פנים ואין ההנהגה גלויה כמו שהיתה מקדם בזמן הבית, ועל ידי זה נמצאו כמה כופרים ומורדים בהקב"ה, אף על פי כן יבטח בה'.

משל למה הדבר דומה?! למלך אחד על כמה מאות מדינות, שנהג את מלכותו ברוב עוז והדר, שהיה לו די לפרנם את כל מקומות ממשלתו, לכל השרים והממונים שתחתיו ברוב כבוד ועוז, ואחר כך נמצאו אנשים יחידים בעיר אחת אשר מתי מעט מספרם שהם מרדו במלך, ונשמע הדבר למלך.

והנה בעוד שישבו כסאות למשפט לעיין בעונש המורדים, הלך המלך בבוקר לטייל בכרם אשר לו, ושמע קול עוף מצפצף בקול נעים, וגם טוב תוארו למאוד, וציוה לאחד מעבדיו שתיכף ביום זה יקחנו וישימנו בהיכלו, כדי שיהנה מנעימות קולו ומתוארו, וכן עשה, ובהוליכו את העוף להביאו להיכל המלך, התחיל העוף לשורר בקול מתוק ונעים.

ויען אחד מהסכלים ויאמר: עוף נעים ונחמד, כמה גדולה תשוקתי לראותך ולשמוע את קול שירתך הנעימה, וכמה גדול צערי בזכרי את רב יגונך אשר יהיה לך, כי מאין יהיה עתה מזונך, אחרי שנשמע שיש מורדים על המלך?! ויען עבד המלך אליו ויאמר: הוי סכל ופתי, וכי מלך המושל על כמה מאות מדינות ואוצרות רבות בלי שיעור, יצטרך העוף שהמלך נהנה מתוארו ושמח בצפצוף נעימות קולו, לדאוג על איזה גרגרי תבואה שצריך לסיפוקו, מחמת שנמצא באיזה עיר קטנה שנים או שלשה מורדים?!

כן הדבר ממש בענינינו, קל וחומר אלף אלפים, כשנתבונן היטב, הקב"ה ברא את העולם הזה, עולם הגשמי והעולם העליון, וידוע שבעולם העליון נכללים עולמות הרבה, כמעט עד אין שיעור, ואיך לא נבוש בעצמנו אם לא נבטח ח"ו בו שהוא מחיה את כל העולמות, וכל המלאכים שנמצאים ריבי רבבות בכל כת וכת, והאדם הקטן הזה, אשר אף כגרגיר חרדל לא נחשב למולם, איך יהיה מצר ודואג תמיד, מאין תהיה פרנסתי ומאין יבוא עזרי?! ואף אם יש אפיקורסים הכופרים בה', וכי יד ה' תקצר בגללם שלא תהא סיפק בידו הרחבה והמלאה לזון ולכלכל את בריותיו?!

יש בחירה במצות אמונה

הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע דיבר בקדשו בענין הבטחון: בעת אשר יבקש האדם את הדרך לבוא אל האמונה, הנה הוא נצרך לעצות. אולם האמת היא, דכשם ששאר מצות מעשיות נמסרו לבחירת האדם לקיימן, כן הוא גם במצות האמונה והבטחון בהשי"ת, דכיון שגם היא מצוה ממצות התורה, הרי הבחירה נתונה ביד האדם לקיימה, ואם ירצה האדם באמת ובתמים להאמין ולבטוח בו ית', אזי ממציא השי"ת האמונה בלבו, ואינו נצרך עוד לראיות ומופתים, כי אין האדם צריך אלא לרצות להאמין, ואז נכנסת האמונה בלבו, ויכול לקיים מצוה זו ככל המצות.

יראת אלקים - ולא לפחד משום דבר

הרה"צ ר' וועלוול טווערסקי זצ"ל מזלאטיפאלי חתן הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע, סיפר שחותנו מהר"י מבעלזא היה בטבעו בעל פחדן, וכשהיה בטשערנאביל בחתונה של בנו הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע, נסע פעם באישון לילה בדרך, והבעל עגלה הרגיש בפחדו ואמר לו: **רבי, מה אתם מפחדים, אני אינני מפחד, כאשר אני יוצא מביתי, הנני נוטל המקל בידי, ואת השי"ת בלבי, ואינני מפחד עוד משום דבר.**

כשחזר הרה"ק מבעלזא לביתו, סיפר מה שאמר לו הבעל עגלה, ושיבח את האנשים הפשוטים בעלי האמונה הפשוטה **והאיתנה** (ספר החסידות מתורת בעלז עמוד כ).

עשירות מחמת מיעוט הוצאות

בשיח שרפי קודש (ערך פרנסה אות טו) מסופר על הרה"ק רבי בונם מפרשיסחא זי"ע, שבא לפניו חסיד אחד והתמרמר מאוד על גודל עניותו, שאל אותו הרה"ק: בריאות יש לך?! ענה: הן, הוסיף ושאל אותו: 'אפעטיט' (תיאבון) לאכילה יש לך?! ענה: הן.

אמר לו הרבי רבי בונם: א"כ מדוע אתה מתאונן שאתה עני, הרי יש לך סכום גדול - שש מאות רו"כ, כי האשה החסידה הגבירה תמרי'ל אשת הגביר רבי בערקי מוואַרשא, נסעה לעסוק ברפואות כדי להשיג 'אפעטיט' לאכילה, ועלה לה הדבר סך שש מאות ריבל כסף, ואתה יש לך אפעטיט, הרי יש לך הון של שש מאות ריבל כסף.

אמונה בצדיקי הדור

בספר סיפורי צדיקים החדש (ח"א אות יד) מביא מעשה ששמע מהרב ר' אברהם מקרסליעוו, בשם איש מהימן ששמע מהרה"ק ר' ישראל בער מווילענדיק זי"ע, **להוכיח מעובדא זו את גודל כוחה של אמונה בצדיקי הדור, ואף אמונה פשוטה מאיש פשוט ג"כ חביבה לפני השי"ת.**

מעשה ביהודי אחד שפרנסתו היתה מן הגניבה, אלא שלא היה גונב אלא מן הגוים ולא מיהודים, ויהי כאשר עמד בסכנה להילכד ולהינתן בקולר בבית האסורים, היה נוסע אל הבעש"ט הקדוש זי"ע ומספר לפניו את צרתו ועגמת נפשו, והיה הבעש"ט מברכו שינצל מכל צרה וצוקה, וכן היה כמה פעמים. אותו יהודי היה איש פשוט מאד, אלא שהיתה לו אמונה חזקה בבעש"ט.

פעם אחת גנב סכום גדול מאדון אחד, והאדון חקר הרבה על הגניבה, והלשינו לפניו על היהודי הנ"ל שהוא הגנב, כאשר הרגיש

הגנב שעומד בסכנה גדולה, נסע כהרגלו אל הבעש"ט, ונודע לו על אם הדרך שנלקח ארון האלקים ונסתלק הבעש"ט מן העולם, הרע לו בשורה זו מאוד ובכה בכי רב.

אז נזכר ששמע מתלמידיו הגדולים של הבעש"ט, שאחרי הסתלקות רבם, ימלא את מקומו הרה"ק בעל תולדות יעקב יוסף מפולנאה זי"ע, לכן נסע לפולנאה, וסיפר להרה"ק את בקשתו, וכאשר שמע הרה"ק שהוא גנב, דחהו בשתי ידם וגירשו מאצלו, ולא רצה להאזין לו ולברכו על מבוקשו, האיש הפציר בו ובכה לפניו, אבל הרה"ק גירשו מביתו.

נתן האיש עצה בנפשו, ונסע למעזיבוז, השתטח ובכה מאוד על קברו של הבעש"ט, ואמר: רבי, רבי, כשם שהושעתם אותי כמה פעמים בחייכם, כן עתה הושיעה אותי שאנצל מצרה זו, ותמליצו טוב בעדי לפני השי"ת להושיעני ולהצילני מצרה זו. וכך בכה במר לב כערך שתי שעות, עד שנרדם וישן.

ובעודו ישן נתגלה אליו הבעש"ט בחלומו, ושאל אותו: מה תבקש?! ואותו איש אמר את בקשתו לפני הבעש"ט, שאלו הבעש"ט: להיכן הלכת להתברך?! השיב: הייתי אצל הרב מפולנאה, ודחני וגרשני ולא רצה להאזין אלי כלל, אמר לו הבעש"ט: אל תפחד, תיסע אל נכדי הרב מסדילקאב (הדגל מחנה אפרים), ואמור לו בשמי שיעשה לך טובה, ואמור לו סימן שיאמין לך שאני שלחתיך אליו, בשבוע העבר היתה פרשת קרח, ולמדתי עמו התורה מה שיאמר בפני המסובין בשולחנו, סימן זה אמור לו בשמי, שיאמין כי אני שלחתיך אליו, כדי שיעשה לך טובה ותנצל מצרתך בעזרת השי"ת.

האיש הקיץ משנתו וזכר את דבר החלום, ותיכף נסע להרה"ק מסדילקאב, וביקשו שילך עמו למקום סתר שברצונו לספר לו דבר סוד, ואכן הרה"ק הסתגר

עמו בחדר מיוחד, ושם סיפר לו כל לבו, שהרה"ק מפולנאה דחהו מאתו, וזקינו הבעש"ט היה רגיל לעשות לו טובה בחייו בכל עת הנחוץ לו, ועתה נסע על קברו ובכה שם, ונתגלה לו בחלום ושלחו לכאן, ואמר לו הסימן הנ"ל.

הרה"ק מסדילקאב שמע את כל הסיפור מהגנב, וכשמעו את הסימן נתפעל מאוד, כי ידע שכן הוא האמת, ובירכו והבטיחו שלא יארע לו שום מכשול ותקלה ח"ו.

והרה"ק נכנס לביתו, וסיפר לחסידים את כל המאורע, ואמר להם: **ראו כמה גדול כח האמונה, אפילו אמונה פשוטה מאיש פשוט, כי הסימן המובהק שהביא לי הגנב מזקני הוא אמת וצדק, לכן הכרחתי לקיים פקודתו של זקני ולברכו ולהבטיחו... וכך נתקיימה בו הבטחתו.**

לחמי מרדכי
• מזון ישעי' •
לע"נ הרה"ח רבי מאיר בעל הים
בס"ד
אתה זקוק לישועה ?
שידוכים? רפואות? פרנסה?
האלמנות והיתומים בבית שמש הם התשובה לזה!
תשמח את לבבם של 720 נפשות של היתומים והאלמנות בעיר בית שמש
והקב"ה ישמח את שלך בכל מילי דמיטב
ארגון לחמי מרדכי
שעומד תחת נשיאות הגה"צ רבי מאיר איתמר רוזנבוים שליט"א
שולחים מדי שבת בשבתו חבילות גדולות של בשר, ודגים, חלות,דיפס, מזונות,
קוגלעך, ממתקים ומתנות עבור היתומים וכו' עד לפתח ביתם של
720 נפשות של אלמנות ויתומים
בעיר בית שמש
זכות חבילה
לאלמנה ויתומים לשבת
$250
24 שעות במתן בסתר האט ליין - 845-286-1007
או ע"י הקוויקפעי
3875090@gmail.com
או ע"י דאנירס פאונד OJC פלעטשער וכו' וכו'
LACHMEI MORDCHAI Tax I.D# 87-1279722
אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא